

c) Postupanje prema osobi sa invaliditetom tokom
lišenja slobode i kategorizacija osuđenika

PREDMET *ENGEL PROTIV MAĐARSKE*
(predstavka br. 46857/06)

PRESUDA
Strazbur, 20. maj 2010.

U predmetu *Engel protiv Mađarske*,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), koji je zasjedao u vijeću u sljedećem sastavu:

F. TULKENS, predsjednica,

I. CABRAL BARRETO,

D. JOČIENÉ,

D. POPOVIĆ,

A. SAJÓ,

N. TSOTSORIA,

I. KARAKAŞ, *sudije*,

i S. DOLLÉ, *sekretar Odjeljenja*,

pošto je razmatrao predmet na zatvorenoj sjednici 29. aprila 2010,
donosi sljedeću presudu, usvojenu istog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je formiran na osnovu predstavke (br. 46857/06) protiv Republike Mađarske koju je na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu „Konvencija“) Sudu podnio državljanin Mađarske, Zoltán Péter Engel (u daljem tekstu „podnosilac predstavke“), 21. septembra 2006. godine.

2. Podnosioca predstavke je zastupao A. Kádár, advokat iz Budimpešte. Vladu Mađarske (u daljem tekstu „Država“) zastupao je njen zastupnik, L. Hóltzl, iz Ministarstva pravde i unutrašnjih poslova.

3. Podnosilac predstavke je tvrdio da su uslovi u kojima boravi u zatvoru, koji su bili dodatno otežani time što je bio neopravdano svrstan među zatvorenike koji sa stanovišta bezbjednosti pripadaju „kategoriji 4“, takvi da

predstavljaju ponižavajuće postupanje ili povredu njegovog prava na poštovanje privatnog života. Pozvao se na članove 3 i 8, uzete pojedinačno ili u vezi s članovima 13 i 14 Konvencije.

4. Devetog januara 2008. godine predsjednik Drugog odjeljenja odlučio je da obavijesti Državu o predstavci. Sud je odlučio da istovremeno razmatra prihvatljivost i meritum predstavke (čl. 29, st. 3).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

5. Podnosilac predstavke je rođen 1962. i živio je u Segedinu.

6. Trinaestog maja 2003. podnosilac predstavke je uhvaćen u vršenju razbojničke krađe. U razmjeni vatre koja je uslijedila, on je ubio jednog policajca i ranio drugog. On je, takođe, ranjen u kičmu, usled čega su mu obje noge paralizovane od struka nadalje. Od tada boluje i od inkontinencije. Sada je 100% invalid i može se kretati samo u invalidskim kolicima; uz to, mora da koristi pelene.

7. Podnosilac predstavke je osuđen na doživotni zatvor. U periodu od 25. februara 2005. do 15. decembra 2006. bio je zatvoren u zatvoru u Segedinu.

8. Podnosilac predstavke je na sljedeći način opisao uslove u zatvoru u Segedinu: s obzirom na to da nije bio u stanju da ispunjava obaveze koje moraju da izvršavaju zdravi zatvorenici, morao je da spava u svojoj odjeći u nerazmještenom krevetu i da koristi svoju jaknu kao ćebe, kako bi izbjegao da bude kažnjen zbog nepoštovanja svakodnevne prakse namještanja kreveta na vrijeme. Bez pomoći od strane osoblja, mogao je da se opere ili obavlja fiziološke potrebe samo ukoliko bi mu zatvorenici iz njegove ćelije pomogli da to učini. Nije mu data odgovarajuća stolica za kupanje; umjesto toga, dobio je drvenu klozetsku dasku koja je – zato što nije bila namijenjena za kupanje – brzo trulila i jednom prilikom se pod njim slomila. Pošto su ga drugi zatvorenici maltretirali zbog njegovog invaliditeta i inkontinencije, on nije učestvovao u dnevnim izlascima na svjež vazduh. Pošto je bio svrstan među zatvorenike koji pripadaju bezbjednosnoj „kategoriji 4“, uvijek je prevožen tako da su mu ruke bile liscama vezane za pojas. Kad je bio prevožen u tom položaju, u kombiju bez sigurnosnog pojasa, mogao je da se održi u invalidskim kolicima samo tako što bi podupirao svoje tijelo oslanjajući se glavom o vrata putničke kabine. Posljedica toga je bila da je stalno imao otoke na glavi. Kada bi ulazio u kombi ili izlazio iz njega, osoblje ga je vuklo za pojas, ponekad po podu, zbog čega je imao modrice; jedan takav incident dogodio se 12. juna 2006. godine. U drugim prilikama njegova invalidska kolica – dok je podnosilac predstavke, težak 110 kg, u njima sjedio – gurana su niz stepenice kombija.

9. Podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu Glavnom okružnom tužilaštvu u Čongradu (*Csongrád*), žaleći se na pomenute uslove, ali bez rezultata.

10. Prema nalazima zdravstvene službe u zatvoru, podnosilac predstavke patio je, između ostalog, od visokog krvnog pritiska, pretjerane tjelesne težine, paraplegije i neurogene bešike. Preporučeno je da bude prebačen u specijalizovanu zatvorsku ustanovu, ali uprava zatvora to nije prihvatila. Pošto je podnosilac predstavke podnio pritužbu, Državna uprava za zatvore je istražila situaciju u kojoj se on nalazio. Uprava je, između ostalog, zaključila sljedeće:

„Ćelija podnosioca predstavke nalazi se u prizemlju ..., pored ljekarske ordinacije. Pogodna je za smještaj četiri zatvorenika, ali su u njoj smještene samo dva ili tri zatvorenika, uključujući i podnosioca predstavke. Namještaj je obnovljen i prilagođen zdravstvenim potrebama podnosioca predstavke: sto je izdignut, kreveti su odvojeni, a ne kreveti na sprat, ormar i ogledalo su postavljeni na visini koja je dostupna podnosiocu predstavke, uklonjene su prepreke na ulazu i odmah do toaleta je postavljen rukohvat. Jedan od zatvorenika iz te ćelije je dobrovoljno preuzeo zadatak da održava ćeliju čistom i pomaže podnosiocu predstavke da obavlja svoje svakodnevne obaveze. Podnosiocu predstavke nije nikad zamjerano da narušava red u zatvorskoj ćeliji.

Podnosiocu predstavke je omogućeno svakodnevno tuširanje (kupanje) toplom vodom.

Na raspolaganju su mu ručni tuš i stolica za kupanje... Jedan zatvorenik iz ćelije je dobrovoljno prihvatio da pomaže podnosiocu predstavke da se pere...

Da bi se spriječilo da ga drugi zatvorenici maltretiraju, podnosiocu predstavke je data mogućnost svakodnevnog boravka na vazduhu u [zaštićenom] dvorištu ... Međutim, podnosilac predstavke ne želi da koristi ovu mogućnost.

Na osnovu pritužbi podnosioca predstavke... upravnik je 30. maja 2006. naredio da kombi za prevoz [o kome je riječ] bude opremljen sigurnosnim pojasom i o tome je obavijestio podnosioca predstavke ... kao i o tome da, s obzirom na mišljenje ljekara, njegov prevoz u ambulantskim kolima ... ne bi bio opravdan. Prema rezultatima istrage, podnosilac predstavke je zadobio lake ogrebotine i modrice [tokom prevoza] decembra 2004. i juna 2006. godine. Iz tog razloga, uprava zatvora je osoblju dala uputstvo da prema podnosiocu predstavke postupi s posebnom pažnjom. Prema mišljenju nadležne zdravstvene ustanove, nije bilo neophodno da u transportu podnosioca predstavke učestvuje medicinsko osoblje.

Dvadeset prvog aprila 2006. podnosilac predstavke je tražio da bude premješten u zatvor u Nađfi (*Nagyfa*). Njegov zahtjev je 9. juna 2006. odbila... Državna uprava za zatvore, s obrazloženjem da on svoju kaznu izdržava u zatvorskoj ustanovi čija strogost odgovara krivičnom djelu koje je izvršio i režimu koji mu je određen; gdje su riješeni njegova njega i medicinski nadzor i gdje su uklonjene fizičke prepreke kako bi mu se obezbijedilo slobodno kretanje u invidualskim kolicima. Podnosilac predstavke je uložio žalbu na tu odluku.

Žalbu je 26. jula 2006. odbio direktor Državne uprave za zatvore, te njegov premještaj nije odobren. Prema obrazloženju ove odluke, [podnosiocu predstav-

ke] nijesu bili neophodni trajna njega ili medicinski nadzor. U zatvoru u kome je sada smješten izvršene su prepravke na zgradi u skladu s njegovim invaliditetom. Medicinski tretman, primjeren njegovom sadašnjem stanju, može se obezbijediti tamo gdje je zatvoren, gdje su okolnosti prilagođene njegovim potrebama ...“

11. Podnosilac predstavke naveo je da kombi za prevoz nije bio opremljen sigurnosnim pojasom do kraja avgusta 2006. Što se tiče boravka na svježem vazduhu, objasnio je da je površina u dvorištu o kome je riječ neravna i stoga neprikladna za invalidska kolica.

12. S obzirom na to da su protiv njega bili u toku drugi krivični postupci, podnosilac predstavke je često morao biti prevožen do Budimpešte na suđenja. U pritužbi od 5. septembra 2006. koju je uputio šefu Odjeljenja za transport u zatvoru u Budimpešti, podnosilac predstavke je naveo da je u ponedjeljak, 4. septembra 2006, smješten u prijemnu ćeliju u kojoj je morao da provede pet sati bez pristupa vodi i bez bilo kakve mogućnosti da promjeni svoje pelene. On je isto tako naveo da je tokom prevoza bio smješten u ograđeni prostor za jedno lice u kombiju, gde je zadobio modrice: na jednoj krivini ispao je iz invalidskih kolica i putovao je na podu kombija, s rukama privezanim liscama za pojas, s rukama ispod tijela. On je, štaviše, naveo da ga je narednog dana, kada je tražio medicinski pregled, medicinska sestra obavijestila da nema ljekarskog pregleda do sljedećih nedeljnih konsultacija, narednog ponedjeljka.

13. Tokom istrage koja je uslijedila, 18. septembra 2006. godine je sačinjen medicinski izvještaj, ali nije otkriven nikakav spoljašnji trag povrede. Zbog nedostatka dokaza, upravnik zatvora u Budimpešti je 3. oktobra 2006. odbio pritužbu podnosioca predstavke.

14. Na osnovu krivične prijave podnosioca predstavke, Vojno javno tužilaštvo u Segedinu je pokrenulo istragu protiv nepoznatih lica zbog zloupotrebe službenih ovlašćenja, ali je to tužilaštvo istragu obustavilo 12. decembra 2006, zbog nedostatka dokaza.

15. U dopisu od 27. oktobra 2006. upućenom direktoru Državne uprave za zatvore, podnosilac predstavke se žalio na povrede koje je navodno zadobio tokom prevoza, kao i zbog kvara na njegovim invalidskim kolicima. Istraga koja je uslijedila nije potvrdila navode podnosioca predstavke u pogledu povreda, ali su njegova invalidska kolica potom popravljena.

16. Podnosilac predstavke je 15. decembra 2006. prebačen u zatvor u Šopronkohidi (*Sopronkőhida*), gdje je smješten u pojedinačnu ćeliju koja je posebno prilagođena zatvorenicima s invaliditetom. Osamnaestog decembra 2006. pregledao ga je sudsko-medicinski vještak, koji je u svom izvještaju naveo:

„... [Kad je riječ o ustajanju] zatvorenika ... djelimično ili u potpunosti, to pojačava njegove bolove... [On je] 100% invalid ... [ali nije] ipak potpuno nespo-

soban da vodi računa o sebi. Njegovo kompulsivno uzimanje hrane, uz ustezanje da uzima analgetike ..., predstavlja ozbiljan psihološki problem za poboljšanje njegove pokretljivosti. Istovremeno ... samo postojanje bola ne može biti dokazano van svake sumnje. Sa stanovišta sudske medicine, može se reći da je ... zatvorenik dobio svu potrebnu medicinsku pomoć i njegu.“

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

17. Uredba br. 6/1996 (VII.12.) ministra pravde o Pravilima izvršenja kazne zatvora i mjere pritvora predviđa sljedeće:

Član 42(3)d

„Takvi zatvorenici se razvrstavaju u „bezbjednosnu kategoriju 4“ jer se osnovano očekuje da izvrše radnju koja ozbiljno narušava red u zatvoru, da pobjegnu, ugroze svoj život ili se osakate, ili ugroze živote drugih ili ih osakate, ili jer su već izvršili takve radnje, i koji mogu biti bezbjedno zatvoreni samo ako se drže pod stražom ili – izuzetno – pod nadzorom.“

III. IZVJEŠTAJI EVROPSKOG KOMITETA ZA SPRIJEČAVANJE MUČENJA I NEČOVJEČNOG ILI PONIŽAVAJUĆEG POSTUPANJA ILI KAZNJAVANJA (u daljem tekstu „CPT“)

18. Izvještaj CPT upućen Vladi Mađarske poslije posjete Mađarskoj od 5. do 16. decembra 1999. kaže, u relevantnim djelovima, sljedeće:

„96. Sistem za kategorizaciju zatvorenika koji se primjenjuje u Mađarskoj predviđa da pritvorenici ili osuđenici koji se smatraju opasnim budu svrstani u „kategoriju 4“ (Uredba br. 6/1996 (VII.12.) ministra pravde). Kategorizaciju vrši tužilac, sud ili prijemna komisija ustanove. CPT je obaviješten da sudovi i tužioci pokazuju tendenciju dodjeljivanja ove kategorije zatvorenicima koji su otkriveni ili osuđeni za teška krivična djela (naročito licima koja se bave organizovanim kriminalom), a zatvorske prijemne komisije licima koja su se ranije ponašala nedisciplinovano (uključujući lica sklona bjekstvu ili lica koja su pokušala da izvrše samoubistvo) ili licima koja imaju iskustva u vojsci.

Status zatvorenika „kategorije 4“ se preispituje svakih šest mjeseci. Međutim, izgleda da zatvorenik o kome je riječ ne dobija obavještenje o razlozima za dodjelu/zadržavanje statusa.

97. Opšte je prihvaćeno da zatvorenik ne treba da bude zadržavan u posebnom bezbjednosnom režimu duže nego što je to neophodno zbog rizika koji on predstavlja. Zato treba redovno preispitivati odluku o kategorizaciji. Isto tako, zatvorenici bi u najvećoj mogućoj mjeri trebalo da budu detaljno obaviješteni o razlozima zbog kojih su stavljeni pod takav režim, i kada je to potrebno, o razlozima zbog kojih je on produžen; između ostalog, tako imaju priliku da djelotvorno koriste mogućnosti za osporavanje takve mjere.“

19. Izvještaj koji je CPT uputio Vladi Mađarske poslije posjete koju je obavio u periodu od 30. marta do 8. aprila 2005. navodi, u relevantnim djelovima, sljedeće:

„64. Što se tiče pravne zaštite koju uživaju zatvorenici „kategorije 4“, njihov status se sada preispituje svaka tri mjeseca (u vrijeme posjete 1999. godine, preispitivao se svakih šest mjeseci); CPT pozdravlja ovu promjenu. Međutim, druge preporuke koje je CPT odavno dao – koje se tiču pružanja informacija u pisanoj formi o razlozima za određivanje ove mjere zatvorenicima o kojima je riječ i davanja mogućnosti da se izjasne o tom pitanju – nijesu sprovedene.

Mnogi zatvorenici iz „kategorije 4“ s kojima je delegacija razgovarala žalili su se da nijesu dobili informacije o razlozima za određivanje mjere, da nijesu bili uključeni u postupak preispitivanja i da nijesu dobili informacije o mogućnostima da ovu mjeru ospore. Štaviše, bilo je opšte uvjerenje da periodično razmatranje statusa zatvorenika iz „kategorije 4“ predstavlja čistu formalnost. Na osnovu istraživanja relevantne dokumentacije i razgovora sa zatvorenicima, delegacija je došla do zaključka da su odlučujući razlozi za zadržavanje statusa zatvorenika u „kategoriji 4“ bili oni vezani za prošlost zatvorenika, kao što je nasilna priroda izvršenog krivičnog djela (često mnogo godina ranije), a ne procjena o tome da li je trenutno opasan ili sklon da se ponovo ponaša na neprihvatljiv način. ...“

„184. Tokom posjete 2005. godine posebna pažnja je poklonjena položaju zatvorenika koji su pod posebnim bezbjednosnim režimom. CPT je pozdravio činjenicu da se status zatvorenika razvrstanih u „kategoriju 4“ sada preispituje svaka tri mjeseca; istovremeno, pozvao je mađarske vlasti da sprovedu ranije preporuke CPT koje se odnose na obavještanje takvih zatvorenika o razlozima za određivanje mjere pisanim putem, kao i na to da im se omogući da se izjasne o tom pitanju. Opšte uzev, Komitet je preporučio da sistem razvrstavanja zatvorenika u „kategoriju 4“ bude preispitan i usavršen, s ciljem da se ova kategorija određuje – i zadržava – samo u pogledu zatvorenika za koje je to zaista neophodno.

Politika postupanje prema zatvorenicima iz „kategorije 4“ u pogledu upotrebe sredstava za vezivanje – koju je CPT u prošlosti već oštro kritikovao – i dalje je nezadovoljavajuća; Komitet je pozvao mađarske vlasti da bez daljeg odlaganja preispitaju ovu politiku. ...“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 3 KONVENCIJE

20. Podnosilac predstavke se žalio da su uslovi u kojima se nalazi u zatvoru i pod kojima je prevožen takvi da predstavljaju nečovječno i ponižavajuće postupanje, ili da predstavljaju povredu njegovog prava na poštovanje privatnog života. Tvrdio je da njegovo svrstavanje među zatvorenike koji pripadaju bezbjednosnoj „kategoriji 4“, koje ne može da ospori pred domaćim organima, predstavlja apsurd s obzirom na njegovo zdravstveno stanje i predstavlja jedan od razloga zbog kojih su uslovi njegovog boravka u zatvoru ne-

čovječni. Pozivao se na članove 3 i 8 uzete pojedinačno ili u vezi s članovima 13 i 14 Konvencije.

21. Sud smatra da pritužbe podnosioca predstavke treba da budu razmatrane isključivo u vezi sa članom 3 Konvencije, koji predviđa:

„Niko ne smije biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.“

22. Država je osporila ovaj argument.

A. Prihvatljivost

23. Sud konstatuje da predstavka nije očigledno neosnovana u smislu člana 35, stav 3 Konvencije. On dalje konstatuje da nije neprihvatljiva ni po bilo kom drugom osnovu. Stoga mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Meritum

24. Država je na početku iznijela da bi, s obzirom na pravilo o roku od šest mjeseci sadržano u članu 35, stav 1 Konvencije, period u odnosu na koji bi uslovi pod kojima je podnosilac predstavke zatvoren trebalo da budu ispitani, trebalo je da teče tek od 21. marta 2006. godine (odnosno, šest mjeseci prije datuma podnošenja predstavke) i da se završi 15. decembra 2006. godine, kada je on prebačen u namjenski izgrađenu jedinicu u zatvoru u Šopronkohidi. U pogledu ove posljednje mjere, ona je naglasila da je ova ustanova opremljena za smještaj zatvorenika s invaliditetom. Što se tiče perioda provedenog u zatvoru u Segedinu, Država smatra da uslovi i incidenti na koje se pritužba odnosi nijesu dostigli minimalni nivo ozbiljnosti koji je potreban da bi član 3 bio primjenjiv, naročito s obzirom na brze mjere koje su vlasti preduzele da bi ih popravile. Oni isto tako nijesu predstavljali povredu prava podnosioca predstavke sadržanih u članu 8 Konvencije, jer je ograničenje njegove privatnosti neizbježna posljedica izrečene kazne strogog zatvora.

25. Podnosilac predstavke je tvrdio da mjere, propusti ili incidenti na koje se žalio predstavljaju nečovječno i ponižavajuće postupanje zabranjeno članom 3 Konvencije, i to u odnosu na cio period koji je proveo u zatvoru u Segedinu. Okolnosti na koje se žali predstavljale su kontinuirano kršenje njegovih prava prema Konvenciji; to je razlog što je pozivanje Države na pravilo o roku od šest mjeseci bilo pogrešno. Naročito neprihvatljiva bila je činjenica da je u dugom vremenskom periodu bio prepušten milosti zatvorenika u ćeliji u pogledu zadovoljavanja svojih osnovnih potreba, kao što su fiziološke potrebe, kupanje ili oblačenje/svlačenje. Isto tako, praksa prevoza u kombiju koji nije imao sigurnosne pojaseve kojima bi se njegova invalidska kolica fiksirala, uz grube metode kojima je stavljan u vozilo i iz njega vađen, bila je nečovječna. Ovu situaciju pogoršavalo je to što je svrstan među zatvorenike koji pripadaju bezbjednosnoj „kategoriji 4“ – što je nemoguće osporiti pred

zatvorskim vlastima i što je potpuno neopravdano s obzirom na njegovu paraplegiju – a zbog čega je bio vezivan liscama tokom prevoza i tako spriječavan da se održava u bezbjednom položaju dok se vozilo kretalo.

26. Sud ponovo ističe da zlostavljanje mora dostići minimalni nivo ozbiljnosti da bi spadalo u opseg člana 3. Ocjena ovog minimalnog nivoa ozbiljnosti je relativna; zavisi od svih okolnosti slučaja, kao što su trajanje takvog postupanja, fizičke i mentalne posljedice koje takvo postupanje proizvodi i, u nekim slučajevima, pol, starost i zdravstveno stanje žrtve. Prilikom ustanovljavanja da li je postupanje „ponižavajuće“ u smislu člana 3, jedan od faktora koje će Sud imati u vidu je pitanje da li je njegov cilj da ponizi ili omalovaži lice u pitanju, mada se u slučaju da nema takvog cilja ne može sa sigurnošću isključiti mogućnost da je prekršen član 3 (vidi *Price protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 33394/96, st. 24, ECHR 2001 VII; *Peers protiv Grčke*, br. 28524/95, st. 67–68 i 74, ECHR 2001-III).

27. U ovom slučaju podnosilac predstavke, paraplegičar, prepušten je milosti zatvorenika u svojoj ćeliji za dobijanje pomoći pri obavljanju fizioloških potreba, kupanju, oblačenju i svlačenju (uporedi *Vincent protiv Francuske*, br. 6253/03, st. 94–103, 24. oktobar 2006). To je uglavnom bio slučaj tokom cijelog perioda koji je proveo u zatvoru u Segedinu, između 25. februara 2005. i 15. decembra 2006. Za Sud je, u vezi s tim, nevažno da li su zatvorenici u ćeliji njemu dobrovoljno pomagali (uporedi *Farbtuhs protiv Letonije*, br. 4672/02, st. 60, 2. decembar 2004). Sud takođe prihvata stav podnosioca predstavke da su okolnosti na koje se žalio predstavljale trajno stanje (uporedi *P. M. protiv Mađarske*, br. 23636/94, Izvještaj Komisije od 9. septembra 1998. godine, neobjavljen), koje mora biti ispitano u cjelosti.

28. Štaviše, Sud konstatuje da Država nije osporavala ono što je podnosilac predstavke naveo o nedopustivim uslovima u kojima je prevožen u periodu koji je prethodio opremanju kombija sigurnosnim pojasom, što se očigledno dogodilo tek krajem avgusta 2006. godine. Sud smatra da je posebno za žaljenje praksa da podnosilac predstavke bude vučen po podu u kombi i iz njega i da njegova invalidska kolica budu neobezbijedena u vozilu koje je u pokretu, kao što je bio slučaj 12. juna 2006. U vezi s tim, primećuje da su svrstavanje podnosioca predstavke u zatvorenike koji pripadaju bezbjednosnoj „kategoriji 4“ i posljedično vezivanje liscama dodatno povećavali patnje koje je trpio zbog takvog načina prevoza. Sud konstatuje s tim u vezi zapažanja CPT o situaciji u kojoj se u Mađarskoj nalaze zatvorenici koji su svrstani u bezbjednosnu „kategoriju 4“ (vidi gore st. 17 i 18).

29. Najzad, Sud primjećuje da zbog nedostatka dokaza nije razmatrana pritužba podnosioca predstavke povodom incidenta od 4. septembra 2006. godine (vidi st. 12 i 13). Sud smatra da to što podnosiocu predstavke, zatvoreniku koji je paraplegičar, nije omogućen medicinski pregled odmah nakon incidenta ovakve prirode, predstavlja povredu obaveze državnih organa iz

člana 3 da sprovedu odgovarajuću istragu o optužbama o zlostavljanju (vidi *Kmetty protiv Mađarske*, br. 57967/00, st. 38, 16. decembar 2003.).

30. Prethodni razlozi su dovoljni da omoguće Sudu da zaključi da je podnosilac predstavke, dok je bio zatvoren u zatvoru u Segedinu, bio izložen ponižavajućem postupanju. Bez obzira na hvale vrijedne napore države da popravi njegovu situaciju tako što ga je premjestila, 15. decembra 2006. godine, u namjenski izgrađenu ustanovu, to je bilo prekasno da ublaži povredu člana 3 Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

31. Član 41 Konvencije predviđa

„Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenju stranci.“

A. Šteta

32. Podnosilac predstavke tražio je 12.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

33. Država je osporila ovaj zahtjev.

34. Sud odobrava cjelokupan traženi iznos.

B. Sudski troškovi

35. Podnosilac predstavke je također tražio 3.800 EUR na ime troškova postupka pred Sudom. Ovaj iznos odgovara 31 satu advokatskog rada, koji naplaćuje njegov advokat na osnovu priložene satnice rada, obračunato po cijeni od 120 EUR po satu, plus 80 EUR na ime troškova za rad pomoćnog osoblja u advokatskoj kancelariji.

36. Država je osporila ovaj zahtjev.

37. Prema praksi Suda, podnosilac predstavke ima pravo na naknadu sudskih troškova samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni bili zaista i neophodni i da su razumni u odnosu na obim posla. U ovom predmetu, imajući u vidu dokumenta kojima je raspolagao i gore navedene kriterijume, Sud smatra da je razumno da dodijeli cio traženi iznos.

C. Kamata

38. Sud smatra da je primjereno da važeća kamatna stopa bude ona koja će se temeljiti na prosečnoj kamatnoj stopi na kredite Evropske centralne banke, na koju treba dodati još tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Zaključuje* da je prekršen član 3 Konvencije;
3. *Zaključuje*
 - (a) da tužena država treba da plati podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od dana kada ova presuda postane pravosnažna u skladu s članom 44, st. 2 Konvencije, sljedeće iznose koji će biti preračunati u mađarske forinte po kursu koji važi na dan isplate:
 - (i) 12.000 EUR (dvanaest hiljada eura), plus bilo koji porezi koji će možda biti primjenjivi, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 3.800 EUR (tri hiljade osam stotina eura), plus bilo koji porezi koji će možda biti primjenjivi na podnosioca predstavke, na ime sudskih troškova;
 - (b) da će od trenutka isteka gore navedenog roka od tri mjeseca do trenutka isplate na navedenu svotu biti zaračunavana prosta kamatna stopa koja će po vrijednosti odgovarati prosječnoj kamatnoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu o kome je riječ, uvećanoj za tri procentna poena;
4. *Odbija* ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravično zadovoljenje.

Presuda je izrađena na engleskom jeziku i poslata stranama u postupku 20. maja 2010. godine, u skladu s pravilom 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

S. Dollé
sekretar

Françoise Tulkens
predsjednica